

Regelbunden tillsyn i Rönneshytta skola och Snavlunda skola

Förskoleklass

Grundskola årskurserna 1–6

Inledning

Skolinspektionen har granskat verksamheten i Askersunds kommun och besökt Rönneshytta skola och Snavlunda skola den 23-24 april. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för den regelbundna tillsynen.

Tillsynen riktas mot tre huvudområden: **Kunskaper, Normer och värden** samt **Ledning och kvalitetsarbete**. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs har kommunen och rektorn för skolan ansvar för att åtgärder vidtas. Åtgärderna ska redovisas till Skolinspektionen inom tre månader från dagen för Skolinspektionens beslut, dvs. senast den 10 december 2009.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för Skolinspektionens bedömning är dels dokument från kommunen, Rönneshytta skola och Snavlunda skola, dels den information som samlats in under besöket. I skolorna intervjuades rektorn, lärare, stödteam och elever. Även annan information om kommunen och skolan från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

Rektorn har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av skolorna

Tabell 1: Antal elever på Rönneshytta skola och Snavlunda skola

Rönneshytta skola	Antal elever
Förskoleklass	13
Grundskola	87

Källa: Skolans rektor

2 (18)

Snavlunda skola	Antal elever
Förskoleklass	3
Grundskola	52

Källa: Skolans rektor

Rönneshytta skola och Snavlunda skola ligger cirka 2 mil norr om Askersund. Skolorna utgör ett rektorsområde. Upptagningsområdet för bägge skolorna är stort och nästan samtliga elever åker skolskjuts till och från skolan.

Rönneshytta skola har omkring 100 elever fördelade på tre klasser F–3 och tre klasser 4–6. Klasserna har hemklassrum och arbetar ibland åldersintegrerat och ibland åldershomogent.

I Snavlunda skola går cirka 50 elever. Klasserna är uppdelade i två olika byggnader. Årskurs 1 tillsammans med tre förskoleklassbarn och en klass med årskurserna 2–3 finns i en mindre byggnad. Årskurserna 4–6 i den andra byggnaden, där även matsal och en liten idrottssal finns. Eleverna från Snavlunda åker till Åsbro skola för att få slöjd.

Det finns ett stödteam för rektorsområdet och där ingår specialpedagog enbart för rektorsområdet samt skolsköterska 20 procent och kurator 25 procent.

Rektor har sedan höstterminen fått ansvar för ytterligare en skola, Åsbro skola, och har därför avlastats förskolorna i rektorsområdet.

Bedömningar

Motiveringsrutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. I detta material används begreppet styrdokument som en samlande beteckning för relevanta författningar och allmänna råd.

Kunskaper

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område skolans kunskapsresultat och arbetet för att ge eleverna möjlighet att nå de nationella målen för lärandet uttryckta i läroplan och kursplaner. Vidare granskas vilka förutsättningar skolan ger eleverna att nå målen.

1.1 Kunskapsresultat

Tabell 2: Resultat på nationella ämnesprov i årskurs 5

		2007		2008	
		Rönneshytta skola och Snavlunda skola	Riket	Rönneshytta skola och Snavlunda skola	Riket
Andel (%) elever som nått kravnivån på samtliga delprov på de nationella ämnesproven	Engelska	79	85	89	87
	Matematik	79	72	89	73
	Svenska	79	71	94	72
	Svenska som andraspråk	..	56	..	61

Källa: Uppgifter från skolan. Uppgifter på riksnivå för variabeln nationella ämnesprov presenteras utifrån ett obundet slumpvis urval om 200 skolor, från vilka Skolverket samlar in uppgifter om måluppfyllelse på de nationella ämnesproven. För svenska och svenska som andraspråk är delprov 4 för 2007 exkluderade på grund av stora bortfall.

.. = Uppgift kan ej visas, då resultatuppgiften baseras på färre än 10 individer.

Kommentar och bedömning:

Tabellen visar skolornas sammanlagda resultat. På båda skolorna har sammanlagt 18 elever i årskurs 5 genomfört de nationella proven i svenska och matematik och 16 elever i engelska. Elevernas resultat på de nationella proven i engelska, matematik och svenska är över riksnittet på båda skolorna 2008. I Snavlunda är resultatet bättre i år än föregående år. I Rönneshytta är resultaten däremot sämre i år än föregående år.

I framför allt svenska och matematik är resultaten mycket högre än rikssnittet. Även resultaten i engelska är högre än genomsnittet i riket. Enligt lärarna går det bra för eleverna från Rönneshytta och Snavlunda skolor när de kommer till Sjöängsskolan årskurs 7–9 i Askersund. Lärarna på de båda skolorna samverkar inte om bedömningen i de nationella proven. Det förekommer dock samverkan mellan Snavlunda, Rönneshytta och Åsbro skola om de nationella proven i årskurs 3. Det finns ingen sammanställning över elevernas måluppfyllelse i de övriga ämnena och det redovisas inte om det finns några skillnader mellan flickors och pojkars resultat. Det saknas följaktligen även analys över resultaten.

Eftersom skolorna inte gör någon uppföljning av i vilken mån eleverna når mål att uppnå i samtliga ämnen i årskurs 5 kan Skolinspektionen inte bedöma måluppfyllelsen avseende kunskapsresultaten.

1.2 Uppföljning och kommunikation av kunskapsresultat

Bedömningspunkter

1.2.1 Lärarna följer fortlöpande upp elevernas kunskapsutveckling och resultat i alla ämnen i förhållande till styrdokumentens krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Lärarna ska, enligt avsnitt 2.7 i läroplanen för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet (Lpo 94), utifrån kursplanernas krav allsidigt utvärdera varje elevs kunskapsutveckling. Enligt 2 kap. 6 § grundskoleförordningen finns för varje ämne en kursplan. I kursplanen anges de mål som undervisningen ska sträva mot, och de mål som eleverna ska ha uppnått efter det femte och nionde skolåret. I kursplanerna för ämnena matematik, svenska och svenska som andra språk anges även de mål som eleverna ska ha uppnått i slutet av det tredje skolåret.

Vid inspektionen framkommer att lärarna följer upp elevernas kunskapsutveckling främst i ämnena svenska, matematik och engelska. En del olika tester används vid sidan av de nationella proven och diagnoserna som till exempel Dls, läsutvecklingsschema. Under intervjun redovisar lärarna hur de muntligt följer upp varje elevs kunskapsutveckling inför utvecklingssamtalen och upprättande av IUP. Det finns ingen systematisk uppföljning och utvärdering i alla ämnen.

Det framkommer vid samtal att eleverna vet hur deras kunskapsutveckling ser ut i vissa ämnen men inte i alla. I skolans kvalitetsredovisning finns resultaten vid nationella proven i årskurs 5 redovisade.

Skolinspektionen bedömer att lärarna på båda skolorna inte systematiskt följer upp och utvärderar elevernas kunskapsutveckling i samtliga ämnen. Lärarnas

uppföljning och utvärdering av varje elevs kunskapsutveckling är en förutsättning för att rektorn ska kunna följa upp och utvärdera skolans samlade resultat.

1.2.2 Lärarna genomför utvecklingssamtal om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.2.3 Lärarna upprättar en individuell utvecklingsplan i samband med utvecklingssamtalet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Vid utvecklingssamtalet ska läraren enligt 7 kap. 2 § grundskoleförordningen i en skriftlig individuell utvecklingsplan ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i relation till målen i varje ämne som eleven får undervisning i, och sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå målen och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen och kursplanerna.

Den individuella utvecklingsplanen kan även innehålla omdömen om elevens utveckling i övrigt inom ramen för läroplanen, om rektorn beslutar det. Överenskommelser mellan läraren, eleven och elevens vårdnadshavare vid utvecklingssamtalet ska alltid dokumenteras i utvecklingsplanen. Rektorn beslutar om utformningen av sådan skriftlig information som ges i utvecklingsplanen.

Inspektörerna har tagit del av ett urval av skolornas individuella utvecklingsplaner och konstaterar att de i stort saknar koppling till de nationella kursplanemålen och omdömen om elevernas kunskapsutveckling i relation till målen i varje ämne såsom förordningen nu föreskriver. Fokus ligger i många fall på elevens beteende såsom: tar för sig mer, tänka mer positivt och säga ifrån snällt. De individuella utvecklingsplanerna saknar också sammanfattning om vilka insatser som behövs för att eleven ska nå målen och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen och kursplanerna. Det framkommer vid elevintervjuerna att eleverna känner till att de har individuella utvecklingsplaner men att de inte alltid kommer ihåg vilka mål de har. Några elever säger att de vet att de har mål och att de finns uppskrivna. Inspektörerna kan inte se att de individuella studieplanerna är ett redskap i det dagliga arbetet på skolorna. Elevernas individuella utvecklingsplaner har under året inte utvecklats till att innehålla omdömen om elevens kunskapsutveckling i relation till målen i varje ämne. De skriftliga omdömen som inspektörerna har tagit del av utformas med hjälp av kryss i en mall och saknar i de flesta fall komplettering av en mer nyan-

6 (18)

serad beskrivning för att göra informationen om elevens kunskap tydlig.

Skolinspektionen bedömer att skolornas individuella utvecklingsplaner inte är utformade i enlighet med förordningarnas krav, vilket måste åtgärdas.

1.3 Bedömning och betygssättning

Bedömningspunkter

1.3.1 Lärarna använder resultaten från de nationella ämnesproven för att bedöma elevers kunskapsutveckling.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.3.2 Vid bedömning utgår lärarna från de nationella målen i kursplanerna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.4 Genomförande av utbildningen

Bedömningspunkter

1.4.1 Läroplanens och kursplanernas mål att sträva mot anger inriktningen för skolans utbildning.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

I Lpo 94 anges att mål att sträva mot anger inriktningen på skolans arbete. De anger därmed en önskad kvalitetsutveckling i skolan. Strävansmålen i läroplanen beskriver exempelvis att skolan ska sträva efter att varje elev utvecklar nyfikenhet och lust att lära, och att varje elev utvecklar sitt eget sätt att lära. Enligt 2 kap. 6 § grundskoleförordningen finns för varje ämne en kursplan. I kursplanen anges bl.a. de mål som undervisningen ska sträva mot. Enligt kursplanerna i grundskolan uttrycker *Mål att sträva mot* den inriktning undervisningen skall ha när det gäller att utveckla elevernas kunskaper. De tydliggör därmed de kunskapskvaliteter som är väsentliga i ämnet. Dessa mål utgör det främsta underlaget för planeringen av undervisningen och sätter inte någon gräns för elevens kunskapsutveckling.

Vid intervjuer med lärare framkommer att de tycker att kursplanernas uppnå-

endemål är de som nu alltmer utgör grunden för undervisningens planering. Lärarna upplever att de flyttar fokus från strävansmålen mot uppnåendemålen mer än tidigare på grund av ökade krav på måluppfyllelse, uppföljningar och diagnoser. I Rönneshyttas skolas arbetsplan anges att all planering ska utgå från strävansmålen. Vid elevintervjuer framkommer att eleverna inte känner till vilka strävansmål i kursplanerna de arbetar mot i varje ämne. Däremot förekommer det att lärarna kommunicerar målen i några ämnen. Enligt eleverna varierar arbetssätten men i flera ämnen, som exempelvis matematik och engelska, gör alla elever oftast samma saker och på samma sätt. Arbetet styrs då av läromedlen. Vid inspektörernas lektionsbesök syns exempel på strävansmål i elevernas individuella utvecklingsplaner och i Rönneshytta skola även i elevernas loggböcker. Eleverna visar dock vid förfrågan att de inte är införstådda med detta.

Skolinspektionen bedömer att läroplanens och kursplanernas mål att sträva mot inte i tillräcklig omfattning anger riktningen för skolornas utbildning. Detta måste åtgärdas.

1.4.2 Eleverna ges möjlighet till inflytande och ansvarstagande över det egna lärandet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Enligt 4 kap. 2 § skollagen ska eleverna ha inflytande över hur deras utbildning utformas. Omfattningen och utformningen av elevernas inflytande ska anpassas efter deras ålder och mognad. Enligt avsnitt 1 i Lpo 94 ska skolan klargöra för elever och föräldrar vilka mål utbildningen har, vilka krav skolan ställer och vilka rättigheter och skyldigheter elever och deras vårdnadshavare har. Att den enskilda skolan är tydlig i fråga om mål, innehåll och arbetsformer är en förutsättning för elevers och vårdnadshavares rätt till inflytande och påverkan. Det är inte minst viktigt som underlag för den enskildes val i skolan.

Enligt avsnitt 2.3 i Lpo 94 ska läraren se till att alla elever oavsett kön och social och kulturell bakgrund får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll samt att detta inflytande ökar med stigande ålder och mognad, svara för att eleverna får pröva olika arbetssätt och arbetsformer och tillsammans med eleverna planera och utvärdera undervisningen.

I båda skolorna har eleverna en loggbok där de skriver eller klistrar in en planering för veckans uppgifter. Denna planering har gjorts av läraren. I några klasser har läraren i viss mån anpassat planeringen efter elevernas mognad och hur långt de kommit i sin utveckling, annars ser planeringarna i stort sett lika ut för alla elever i en och samma årskurs. Eleverna säger att de inte har inflytande över vad planeringen innehåller. De kan endast påverka i vilken ordning uppgifterna ska göras. Det gäller både i Rönneshytta skola och i Snavlunda skola. Rektorn uppger vid kommunikering av rapporten att planeringen i många fall utgår från

elevernas IUP och att eleverna är med i planeringen. Eleverna är inte heller medvetna om målen för utbildningen och inspektörerna ser inte att målen är tydliggjorda i det dagliga arbetet. Loggböckerna innehåller ingen utvärdering av veckans arbete utan är en beskrivning av "hur veckan har varit". Inspektörerna har i Rönneshytta skola sett exempel på lektioner som elever har planerat själva, så kallad "egen lektion". I Rönneshytta skola arbetar eleverna med temaarbeten. Där kan de i viss mån påverka innehållet inom temat, men det är lärarna som bestämmer vilket tema som gäller.

Skolinspektionen bedömer att skolorna inte i tillräcklig utsträckning arbetar med att tydliggöra målen för utbildningen för eleverna. Eleverna har inte heller tillräckligt inflytande över sitt lärande. Detta måste åtgärdas.

1.4.3 Eleverna ges kunskap om demokratins principer och utvecklar sin förmåga att arbeta i demokratiska former.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.4.4 De som arbetar i skolan samverkar inom och mellan verksamheterna för att göra skolan till en god miljö för elevernas utveckling och lärande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.4.5 Utbildningen i förskoleklassen stimulerar varje barns utveckling och lärande och ligger till grund till fortsatt skolgång.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.5 Anpassning av verksamheten till elevernas behov

Bedömningspunkter

1.5.1 Skolans undervisning anpassas till varje elevs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Enligt Lpo 94, avsnitt 1, skall undervisningen anpassas till varje elevs förutsättningar och behov. Den skall med utgångspunkt i elevernas bakgrund, tidigare erfarenheter, språk och kunskaper främja elevernas fortsatta lärande och kunskapsutveckling. Enligt Lpo 94, avsnitt 2.2, skall läraren utgå från varje enskild individs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande och organisera och genomföra arbetet så att eleven utvecklas efter sina förutsättningar och samtidigt stimuleras att använda och utveckla hela sin förmåga. Vid inspektörernas lektionsbesök och vid samtal med elever framkommer att eleverna arbetar med i stort sett samma uppgifter under lektionen och under samma tid. Ibland bestämmer de själva i vilken ordning de vill göra färdigt sina planeringar i loggböckerna. Planeringen omfattar en veckas arbete och beskriver vad varje elev förväntas göra i de olika ämnena. Detta sker oftast på speciella arbetspass (AP, vita pass). De som inte hinner med sin planering får fortsätta kommande vecka med uppgifterna. I Snavlunda skola berättar några elever att de får ta med sig det som det inte hinner till kommande vecka eller göra klart hemma. Eleverna beskriver att de kan få extrauppgifter när de är klara. Vid elevintervjuerna framkommer att undervisningen oftast styrs av läromedel. Enligt lärarna styrs innehållet i undervisningen mycket av vad eleverna enligt tradition förväntas ha gått igenom när de kommer till Sjöängsskolan, årskurs 7–9. De yngsta eleverna i Snavlunda skola arbetar med ett mer varierat och individanpassat material. Lärarna kan inte beskriva för inspektörerna hur de utgår från varje elevs förutsättningar och behov i undervisningen. Det finns exempel på elever i Rönneshytta skola som har flyttat upp en årskurs och någon elev deltar i undervisningen i ett ämne i en högre årskurs. Skolinspektionen bedömer att skolorna inte i tillräcklig utsträckning anpassar undervisningen till varje elevs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande. Detta måste åtgärdas.

1.5.2 Särskilt stöd ges till barn och elever som har svårigheter i skolarbetet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.5.3 Vid behov av särskilda stödåtgärder utarbetas alltid åtgärdsprogram som uppfyller författningarnas krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Enligt 5 kap.1 § grundskoleförordningen ska rektorn se till att en elevs behov av särskilda stödåtgärder utreds. Om utredningen visar att eleven behöver särskilt stöd, ska rektorn se till att ett åtgärdsprogram upprättas. Av programmet ska det framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses samt hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när åtgärdsprogrammet utarbetas. De åtgärdsprogram som delgivits inspektörerna beskrivs på individ-, grupp- och organisationsnivå. De saknar emellertid beskrivning av vilka elevens behov är och hur de ska tillgodoses, exempelvis hur undervisningen ska utformas för att tillgodose elevens behov. Vidare går det inte alltid att utläsa om och när uppföljning och utvärdering ska ske. Vid intervju med elevvårdsteam och lärare framkommer att det skrivs många åtgärdsprogram på skolorna och ofta även för elever som tillfälligt behöver stöd i klassundervisningen. Det är alltså inte enbart för elever i behov av särskilt stöd för att nå målen som åtgärdsprogram upprättas. Skolinspektionen bedömer att skolorna inte upprättar åtgärdsprogram som uppfyller förordningens krav. Detta måste åtgärdas.

2 Normer och värden

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område skolans arbete för att påverka och stimulera eleverna att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dem komma till uttryck i vardaglig handling samt skolans arbete för att ge eleverna en trygg miljö.

2.1 Normer och värden i studiemiljö och samvaro

Bedömningspunkter

2.1.1 Skolan utgör en trygg miljö som är inriktad på lärande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

2.1.2 Skolan och lärarna bedriver ett aktivt värdegrundsarbete.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

2.1.3 Skolan har upprättat en plan mot kränkande behandling i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever upphörde att gälla den 1 januari 2009. Efter den 1 januari 2009 finns bestämmelserna i stället i två lagar, dels i 14 a kap. skollagen angående kränkande behandling, dels i diskrimineringslagen (2008:567) angående diskriminering. Diskrimineringsombudsmannen (DO) ansvarar för tillsynen av diskrimineringslagen. Enligt 14 a kap. 8 § skollagen ska huvudmannen se till att det inom varje särskild verksamhet och varje år upprättas en plan mot kränkande behandling med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna genomförts ska tas in i efterföljande års plan. Barnen eller eleverna vid en verksamhet för vilken planen gäller ska enligt 2 § förordning om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling medverka vid upprättandet, uppföljningen och översynen av den årliga planen mot kränkande behandling. Utformningen och omfattningen av barnen eller elevernas deltagande ska anpassas efter deras ålder och mognad. Rönneshytta skola och Snavlunda skola har var sin likabehandlingsplan upprättad för läsåret 2008/09 som inkluderar en plan mot kränkande behandling. I planen finns en åtgärdstrappa som beskriver hur arbetsgången ser ut om något händer. Den är känd av eleverna. Vid intervju framkommer att kartläggning av verksamheternas behov har genomförts. Det speglas dock inte i planerna. Skolornas specifika behov framgår inte av dem och utgör inte grunden för vilka insatser som ska påbörjas och genomföras under det kommande året. Några elever påtalar vid intervjuerna att det finns platser i Rönneshyttas skola och i Snavlunda skola där det uppstår konflikter. I det förebyggande arbetet har man utbildat kamratstödjare på båda skolorna och lärarna arbetar med ett material, "Livsviktigt" som berör livskunskap. Skolinspektionen bedömer att skolornas planer mot kränkande behandling inte uppfyller de krav som ställs på en sådan plan och påpekar vikten av att kartlägga platser där kränkningar kan uppstå samt att utvärdera de förebyggande åtgärderna.

3 Ledning och kvalitetsarbete

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område rektors ansvarstagande för skolans målinriktning samt hur skolans kvalitetsarbete fungerar för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen. Tillsynen behandlar också tillgång till utbildning samt resurser i form av personal liksom hur rektorn följer bestämmelserna för skolan.

3.1 Tillgång till likvärdig utbildning

Bedömningspunkter

3.1.1 Varje elev erbjuds det garanterade antalet undervisningstimmar.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
I bilaga 3 till skollagen finns föreskrifter om utbildningens omfattning i grundskolan (timplan). I timplanen anges bland annat den garanterade undervisningstiden. Enligt 1 kap. 2 § första stycket grundskoleförordningen avses med garanterad undervisningstid den minsta undervisningstid i timmar som eleverna skall erbjudas och med undervisningstid menas även arbete som planerats av lärare och elever tillsammans och som eleverna genomför under lärares ledning. För varje ämne finns enligt 2 kap. 6 § grundskoleförordningen en kursplan. I kursplanen anges bland annat de mål som eleven ska ha uppnått efter det femte skolåret. Både elever och lärare uppger att undervisning inte sker i någon större utsträckning i hem- och konsumentkunskap och följaktligen har eleverna heller inga möjligheter att nå målen i årskurs 5 i ämnet. Det finns en timplan, men varken rektorn eller lärarna kan redogöra för hur antalet timmar är fördelade i de olika ämnen som eleverna undervisas i. Skolinspektionen konstaterar att undervisning i hem- och konsumentkunskap inte sker på skolorna i sådan utsträckning att eleverna kan nå målen för årskurs 5 i årskurs 5 och att den garanterade undervisningstiden i samtliga ämnen inte är säkerställd eftersom skolan inte kan redogöra för hur den erbjuds. Detta måste åtgärdas.

3.1.2 Skolan erbjuder eleverna språkval, elevens val samt modersmålsundervisning i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Enligt 2 kap. 19 § grundskoleförordningen anges det i timplanen ett visst antal timmar för elevens val. Undervisningen syftar till att fördjupa och bredda elevens kunskaper i ett eller flera ämnen. I elevens val kan även ingå ett språk som eleven inte tidigare har fått undervisning i (nybörjarspråk). Undervisningen skall till sitt innehåll och sin inriktning vara förenlig med målen i den kursplan eller de kursplaner som regeringen fastställt för det ämne eller de ämnen som utgör elevens val. Enligt 2 kap. 20 § grundskoleförordningen skall styrelsen erbjuda eleverna ett allsidigt urval av ämnen som elevens val. Styrelsen skall sträva efter att tillgodo- se elevernas val genom att utnyttja de möjligheter som finns inom ramen för gällande bestämmelser. Rönneshytta skola anordnar kurser efter elevernas och lärarnas önskemål. Det finns lektionspass där eleverna kan välja fördjupning. På Snavlunda skola an- ordnas inte elevens val. Endast eleverna i årskurs 6 säger att de har haft elevens val. Skolinspektionen konstaterar att Snavlunda skola inte anordnar elevens val som förordningen föreskriver. Detta måste åtgärdas. Skolinspektionen vill påpeka vikten av att skolorna ger eleverna tydlig information om när de har elevens val och att eleverna erbjuds elevens val enligt förordningens krav.

3.1.3 Skolan anordnar undervisning i svenska som andraspråk i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.1.4 Utbildningen är avgiftsfri för alla elever med undantag av enstaka inslag som kan föranleda en obetydlig kostnad för eleverna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.2 Personalens utbildning

Bedömningspunkter

3.2.1 Skolans pedagogiska personal har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.2.2 Rektorn har genom utbildning och erfarenhet förvärvat pedagogisk insikt.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.3 Rektors ansvar

Bedömningspunkter

3.3.1 Rektorn håller sig förtrogen med det dagliga arbetet och tar som pedagogisk ledare det övergripande ansvaret för att verksamheten inriktas på att nå de nationella målen.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Enligt 2 kap. 2 § första stycket skollagen skall det för ledningen av utbildningen i skolorna finnas rektorer. Rektorn ska hålla sig förtrogen med det dagliga arbetet i skolan. Det åligger rektorn att särskilt verka för att utbildningen utvecklas.

Rektor har sedan höstterminen fått ansvar för ytterligare en F-6 skola i kommunen och förutsättningarna att leda Rönneshytta skola och Snavlunda skola har därigenom förändrats. Lärarna på båda skolorna säger i intervjuerna att rektor sällan är på skolorna och de uppfattar därför att hon inte är helt förtrogen med den dagliga verksamheten. Lärare och stödteam säger att rektor framförallt informerar sig om elever i behov av särskilt stöd. I lärarintervjuerna framkommer också att rektor inte för pedagogiska samtal med lärarna utan det sker inom lärargrupperna. Det framkommer att lärarna och även stödteamet anser att lärarna driver den pedagogiska utvecklingen vid respektive skola. Rektor uppger vid samtal att hon driver den pedagogiska utvecklingen genom samtal och pedagogiska caféer. Hon uppger även att hon håller sig uppdaterad genom att läsa skolornas veckobrev. Som angivits ovan under punkten 3.1.1. kan rektor inte redogöra för hur skolorna säkerställer att eleverna får den garanterade undervisningstiden.

Skolinspektionen bedömer att rektor inte i tillräcklig utsträckning håller sig förtrogen med det dagliga arbetet eller i tillräcklig omfattning driver utvecklingsarbetet i Rönneshytta och Snavlunda skolor. Detta måste åtgärdas.

3.3.2 Rektor fattar beslut enligt bestämmelserna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Om en elev inte kan få utbildning som i rimlig grad är anpassad efter elevens situation och förutsättningar, får rektor enligt grundskoleförordningen 5 kap. 10 § efter att ha hört elevvårdskonferensen besluta om anpassad studiegång för eleven. Därvid får avvikelser göras från timplanen.

Inspektörerna har tagit del av ett beslut om anpassad studiegång för en elev. Beslutet innehåller inte information om vad detta innebär för eleven. I beslutet saknas också uppgifter om på vilket sätt undervisningen ska anpassas och vilka ämnen eleven ska läsa. Det framkommer inte heller i vilken omfattning den anpassade studiegången ska bedrivas eller vad grunden är för bedömningen att undervisning ska ske enligt anpassad studiegång. I beslutet finns heller ingen hänvisning till dokumenterat underlag för beslutet.

Skolinspektionen bedömer att det saknas dokumenterat underlag för beslutet om anpassad studiegång. Detta måste åtgärdas.

3.3.3 Lagen om registerkontroll av personal inom förskoleverksamhet, skola och skolbarnsomsorg iakttas.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.4 Kvalitetsarbete

Bedömningspunkter

3.4.1 Skolan bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete, det vill säga planerar, följer upp och utvärderar sin verksamhet samt tar tillvara resultaten och omsätter dessa i åtgärder för att förbättra måluppfyllelsen.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Enligt avsnitt 1 i Lpo 94 måste skolans verksamhet utvecklas så att den svarar mot uppställda mål. Huvudmannen har ett givet ansvar för att så sker. Den dagliga pedagogiska ledningen av skolan och lärarnas professionella ansvar är förutsättningar för att skolan utvecklas kvalitativt. Detta kräver att undervisningsmålen ständigt prövas, resultaten följs upp och utvärderas och att nya metoder prövas och utvecklas. Ett sådant arbete måste ske i ett aktivt samspel mellan skolans personal och elever och i nära kontakt med såväl hemmen som med det omgivande samhället. Enligt avsnitt 2.8 i Lpo 94 har rektorn det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas på att nå de nationella målen. Rektorn ansvarar för att en lokal arbetsplan upprättas samt för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen och till målen i skolplanen och den lokala arbetsplanen. Rektorn har ansvaret för skolans resultat.

Vid samtal med lärarna i Rönneshytta skola och Snavlunda skola framkommer att varje elevs kunskapsutveckling inte systematiskt följs upp och utvärderas i samtliga ämnen och årskurser. I årskurs 5 görs en uppföljning av elevernas kunskapsresultat i svenska, matematik och engelska men dessa resultat utvärderas inte. Se ovan punkt 1.2.

Skolorna har en samlad resultatsammanställning av de nationella ämnesproven i årskurs 5. Arbetslagen dokumenterar skolans egna utvecklingsområden samt politiska prioriterade mål i en årlig arbetsplan. Det finns även en arbetsplan på skolnivå och arbetslagsnivå. Lärarna uppger att de stämmer av arbetsplanen under året. Lärarna följer emellertid inte, som tidigare beskrivits, fortlöpande upp och dokumenterar elevernas resultat i samtliga ämnen. Det saknas därför en samlad bild av skolans resultat i samtliga ämnen och följaktligen kontinuerliga analyser av dessa. Vid inspektionstillfället är kunskapen om skolans resultat inte utgångspunkt för skolans kvalitetsarbete.

Skolorna saknar ett tydligt system för att kontinuerligt följa upp och utvärdera arbetet så att undervisningsmål och metoder ständigt prövas och utvecklas i förhållande till styrdokumentens krav.

Skolinspektionen bedömer att det i skolornas kvalitetsarbete saknas utvärdering av kunskapsresultaten, vilket måste åtgärdas. Kvalitetsarbetet i övrigt behöver också bli mer systematiskt. En förutsättning för att rektorn ska kunna fullfölja sitt ansvar för uppföljning och utvärdering av skolans samlade resultat är att lärarna följer upp elevernas kunskapsutveckling. Det är alltså av vikt att rektorn efterfrågar uppföljningar och utvärderingar av kunskapsutvecklingen på individ- och klassnivå.

3.4.2 Kvalitetsarbetet dokumenteras i en kvalitetsredovisning som uppfyller förordningens krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Enligt 1 § förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m. ska bl.a. varje skola som ingår i det offentliga skolväsendet och varje kommunalt bedrivit fritidshem årligen upprätta en skriftlig kvalitetsredovisning som ett led i den kontinuerliga uppföljningen och utvärderingen av verksamheten.

Enligt 2 § samma förordning ska arbetet med kvalitetsredovisning främja skolornas kvalitetsarbete och därigenom bidra till att förverkliga utbildningarnas nationella mål. Kvalitetsredovisningen syftar även till att ge information om verksamheten och dess måluppfyllelse.

Enligt 3 § samma förordning ska kvalitetsredovisningarna innehålla en bedömning av i vilken utsträckning de nationella målen för utbildningen har förverkligats och en redogörelse för vilka åtgärder kommunen respektive skolan, förskolan eller fritidshemmet avser att vidta för ökad måluppfyllelse. I kvalitetsredovisningarna ska verksamhetens förutsättningar, arbetet i verksamheten och utbildningens måluppfyllelse redovisas.

Vidare ska enligt 4 § samma förordning elever, lärare och övriga personal medverka i utarbetandet av och elevernas föräldrar ska ges möjlighet att delta i arbetet med kvalitetsredovisningen.

Kvalitetsredovisningen för Rönneshytta och Snavlunda skolor följer den centrala struktur som finns för Askersunds kommun. I den redovisar skolorna arbetet och måluppfyllelsen av sina egna mål samt politikernas prioriterade mål ur Lpo 94. Arbetslagen på Rönneshytta skola och Snavlunda skola tar fram underlag till skolans kvalitetsredovisning och då har även föräldrar haft möjlighet att lämna synpunkter genom enkäter. Det framkommer inte att eleverna har varit delaktiga i arbetet med kvalitetsredovisningen. Målen följs upp och graderas efter en skala 1-4 och måluppfyllelsen beskrivs enbart med en siffra. Det finns ingen beskrivning av resultat eller analys av resultat som lett fram till bedömningen. Det finns i kvalitetsredovisningen inte någon sammanställning av kunskapsresultaten och därmed inte heller någon utvärdering av måluppfyllelsen i några ämnen. Kvalitetsredovisningen innehåller således inte en bedömning av i vilken utsträckning de nationella målen för utbildningen har förverkligats. Kvalitetsredovisningen omfattar hela rektorsområdet och det går inte att se vilka bedömningar som gjorts på respektive skola.

Skolinspektionen bedömer att kvalitetsredovisningen inte uppfyller förordningens krav vilket måste åtgärdas.

18 (18)

Enligt ändring i förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m. ska uppföljning och utvärdering av likabehandlingsplaner och planer mot kränkande behandling redovisas i kvalitetsredovisningen. Ändringen trädde ikraft den 1 januari 2009 och ska tillämpas första gången för kvalitetsredovisningar som avser 2009.

2009-09-10 Göteborg

Karin Yllö-Werner

Elisabeth Fogelberg